

Raision kaupunki

Hulevesistrategia

raision

Hulevesistrategian projektiryhmä

Raision kaupunki

Susanna Väinölä
Yhdyskuntainsinööri

Mikko Kunttu
Kaupungininsinööri

Kirsi Anttila
Ympäristöpäällikkö

Joonas Kärkkäinen
Maankäyttöjohtaja

Emma Kaitaa
Kaupunginarkkitehti

Ari Jalonen
Kiinteistöpäällikkö

Mikko Rantanen
Talotekniikan asiantuntija

Tuija Lojander
Ympäristötarkastaja

Tommi Mylly
Tarkastusinsinööri

Raision Vesi Oy

Anders Öström
Toimitusjohtaja

Sweco Finland Oy

Anna Rouhiainen
Asiantuntija
Vesihuollon omaisuudenhallinta

Jaana Pulkkinen
Osastopäällikkö
Digitaaliset ratkaisut ja
omaisuudenhallinta

Raision kaupunki
Nallinkatu 2
21200 Raisio

9.9.2024

raisio

Sisältö

- 1 Johdanto
- 2 Yleistä hulevesistä
- 3 Lainsäädäntö
- 4 Toimijat ja yhteistyötahot
- 5 Strategiset tavoitteet
- 6 Päättavoitteet ja toimintaperiaatteet

1 Johdanto

Hulevesien, eli rakennettujen alueiden sade- ja sulamisvesien hallinta on tärkeää infrastruktuurin sekä ympäristön riskienhallinnan kannalta. Vettä läpäisemättömien pintojen lisääntyminen sekä ilmastonmuutoksen vaikutukset kasvattavat muodostuvien hulevesien määrää, ja niiden aiheuttamat haitat lisääntyvät, ellei nykyisiä toimintatapoja kehitetä.

Raision kaupungin hulevesistrategia on kaupungin toimintaa ohjaava asiakirja, jonka tavoitteena on tukea tehokasta päätöksentekoa ja varmistaa tarvittavien resurssien varaaminen strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi.

Strategiassa esitetyillä tavoitteilla tähdätään kustannustehokkaaseen hulevesien hallinnan parantamiseen pitkällä aikavälillä.

Hulevesien hallinta ennaltaehkäisevästi on helpompaa ja taloudellisempaa, kuin reagointi mahdollisten riskien ilmaantuessa. Hallintatoimia tulee tarkastella kokonaisuutena, eli huomioida toimenpidetarpeet syntypaikalta purkuvesistöön asti. Luonnollisten tulvareittien ja tulva-alueiden edellyttämä tilantarve tulee ottaa huomioon myös muussa suunnittelussa.

Hyvä hulevesien hallinta parantaa kaupunkiluonnon ja vesistöjen tilaa sekä lisää ympäristön viihtyvyyttä. Positiivisella tiedon jakamisella ja oikealla asenteella voidaan saavuttaa merkittäviä parannuksia, ilman suuria kustannuksia.

2 Yleistä hulevesistä

Hulevesillä tarkoitetaan läpäisemättömiltä tai heikosti läpäiseviltä pinnoita pois johdettavaa sade- tai sulamisvettä. Hulevesiä ovat myös perustusten kuivatusvedet.

Yhdyskuntarakenteen tiivistymisestä johtuva vettä läpäisemättömien pintojen lisääntyminen sekä ilmastonmuutoksen vaikutukset sadetapahtumiin kasvattavat hallittavien hulevesien ja pintavalunnan määrää. Lisääntynyt ja nopeutunut pintavalunta huuhtoo valumapinnoilta mukaansa enemmän erilaisia epäpuhtauksia, kuten kiintoainesta, ravinteita sekä haitta-aineita ja bakteereita.

Kunnan valuma-alueiden sekä niiden ominaisuuksien tuntemus on avain tehokkaaseen hulevesien hallintaan.

Hulevesien hallinta voidaan jakaa kahteen osioon: laadulliseen sekä määrälliseen hallintaan. Hallinnalla tarkoitetaan hulevesiviemäroinnin lisäksi hulevesien johtamista, imeyttämistä, viivyttämistä ja käsittelyä. Hulevesien hallintaa, niin laadullista kuin määrällistäkin, tulee kuitenkin tarkastella ja toteuttaa kokonaisuutena, sillä yksittäisillä korjaustoimenpiteillä haittoja voidaan tahattomasti jopa pahentaa tai siirtää muualle.

Kunta vastaa toimivasta hulevesien hallinnan järjestämisestä asemakaava-alueella. Hulevedet tulee huomioida riittävän aikaisessa vaiheessa ennen muuta suunnittelua sekä rakentamista, tarvittaessa kuntarajat ylittäen.

3 Lainsäädäntö

Tärkeimmät hulevesiin ja hulevesien hallintaan liittyvät lait ovat Maankäyttö- ja rakennuslaki (682/2014), Vesihuoltolaki, (681/2014), Vesilaki (587/2011) ja Laki tulvariskien hallinnasta (620/2010).

Maankäyttö- ja rakennuslaki (682/2014)

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan hulevesien hallinnan yleisenä tavoitteena on

- 1) kehittää hulevesien suunnitelmallista hallintaa erityisesti asemakaava-alueella, imeyttää ja viivyttää hulevesiä niiden kerääntymispaikalla,
- 2) ehkäistä hulevesistä ympäristölle ja kiinteistölle aiheutuvia haittoja ja vahinkoja sekä
- 3) edistää luopumista hulevesien johtamisesta jätevesiviemäriin (MRL 103 c §).

Hulevesien hallinta koostuu hulevesien imeyttämiseen, viivyttämiseen, johtamiseen, viemäröintiin ja käsittelyyn liittyvistä toimenpiteistä (MRL 103 b §).

Hulevesien hallinnan järjestämisestä asemakaava-alueilla vastaa kunta. Kunnan tulee huolehtia siitä, että toimenpiteisiin ryhdytään tarvittaessa kunnan hulevesijärjestelmän ja vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriverkoston toteuttamiseksi tai hulevesien hallitsemiseksi muulla tavoin (MRL 103 i §). Kunnalla on myös oikeus periä maksu hulevesijärjestelmän vaikutusalueella olevien kiinteistöjen omistajilta tai haltijoilta aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi (MRL 103 n §).

Kunnan määrittämä monijäseninen toimielin valvoo tämän luvun säännösten noudattamista (MRL 103 d §). Raisiossa monijäseninen toimielin on Infralautakunta, jonka tehtäviin kuuluvat

- hulevesien hallintaa koskevien säännösten valvonta,
- uhkasakon ja teettämisuhan asettaminen,
- tarkastusoikeus,
- hulevesien hallintaa koskevien määräysten antaminen sekä
- yksittäisen määräysten antaminen hulevesistä aiheutuvan haitan poistamiseksi.

Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä hulevesien hallinnasta (MRL 103 e §). Jos hulevesiä ei voi hoitaa kiinteistöllä, kiinteistön on pakko liittyä kunnan hulevesijärjestelmään (MRL 103 f §) tai vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriin (VHL 17 a §).

Kunnan määräämä viranomainen voi hakemuksesta myöntää vapautuksen MRL 103 f §:n 1 momentissa tarkoitetusta velvollisuudesta johtaa kiinteistön hulevedet kunnan hulevesijärjestelmään, jos kiinteistön omistaja tai haltija huolehtii hulevesien hallinnasta asianmukaisesti muilla toimenpiteillä.

Vesihuoltolaki (681/2014)

Vesihuoltolain 17 a §:n mukaan kunta voi päättää, että vesihuoltolaitos huolehtii huleveden viemäröinnin järjestämisestä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi hakemuksesta myöntää kiinteistölle vapautuksen VHL 17 b §:ssä tarkoitetusta liittämisvelvollisuudesta hulevesiviemäriin (VHL 17 c §).

Kiinteistöltä ei saa johtaa hulevesiä jätevesiviemäriin (VHL 17 d §). Jos kiinteistön hulevesiä ei poisteta kiinteistöltä muulla tavalla, kiinteistö voidaan kuitenkin liittää jätevesiviemäriin huleveden poisjohtamiseksi tietyin laissa mainitun poikkeuksin.

EU:n tulvadirektiiviin (2007/60/EY) perustuvat laki (620/2010) ja asetus tulvariskien hallinnasta (659/2010)

Hulevesitulvariskien hallinnan suunnittelu kuuluu lain mukaan kunnan vastuulle. Kunnan tulee tehdä alustava arviointi hulevesitulvista aiheutuvista tulvariskeistä, nimetä merkittävät hulevesitulvariskialueet ja laatia tulvavaara- ja riskikartat. Merkittävälle riskialueille kunnan on laadittava hulevesitulvariskien hallintasuunnitelmat (Laki tulvariskien hallinnasta 19 §).

4 Toimijat ja yhteistyötahot

Hulevesien hallinta liittyy monien eri tahojen työtehtäviin. Kokonaisvaltainen hulevesien hallinta edellyttää asiantuntemusta, hyvää tiedonkulkua ja yhteistyötä myös kuntarajojen yli. Yleisten alueiden osalta suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon vastuut on jaettu kaupungin eri toimijoille

Infrapalvelut

- Vastuu katujen ja yleisten alueiden suunnittelusta, toteuttamisesta sekä hulevesien ohjaamisen suunnittelusta asemakaava-alueilla.
- Vastaa kaavojen hulevesiselvitysten ja –suunnitelmien ohjaamisesta.
- Hyväksyy yleisten alueiden työnaikaiset hulevesien hallintasuunnitelmat ja vastaa toteuttamisen valvonnasta.

Kaavoitus

- Vastuu alueiden käytön suunnittelusta ja rakentamisen ohjauksesta Maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuen.
- Vastaa kaavojen ajantasaisuuden arvioinnista liittyen mm. hulevesitulviin.
- Vastaa, että kaavojen pohjaksi laaditaan riittävät erillisselvitykset mm. hulevesiselvitys ja hulevesien hallintasuunnitelma, geologiset selvitykset kuten rakennettavuusselvitykset sekä happamat sulfaattimaat.
- Vastaa, että kaavan laadinnan yhteydessä arvioidaan maankäyttösuunnitelman toteuttamisen vaikutukset.
- Laatii yleis- ja asemakaavat, joissa voidaan antaa hulevesien hallintaan liittyviä määräyksiä kuten kellarirakentaminen, alimmat tasot, hulevesien hallinnassa noudatettavat periaatteet sekä hulevesijärjestelmiä koskevat yleiset ja tonttikohtaiset aluevaraukset.

Rakennusvalvonta

- Toteuttaa tonttien hulevesirakenteiden rakentamisen neuvontaa, koulutusta sekä valvontaa.
- Ohjaa tonttien hulevesien hallinnan suunnittelua.
- Käsittelee ja päättää rakennusluvista.
- Valvoo kaavojen, lakien ja rakentamisen eri määräyksiä noudattamista.
- Hyväksyy tonttikohtaiset hulevesisuunnitelmat.
- Huolehtii eri näkökulmien ja tavoitteiden yhteensovittamisesta kiinteistöllä.
- Hyväksyy tonttien työnaikaisten hulevesien hallintasuunnitelmat ja vastaa toteutuksen valvonnasta.

Ympäristönsuojelu

- Vastaa hulevesien laadun seurannasta esimerkiksi kaupunkipurojen ja järvien osalta.
- Ympäristönsuojelumääräysten perusteella voidaan edellyttää työnaikaisten hulevesien hallintasuunnitelmaa.
- Huolehtii toimivallassaan olevien lupaa vaativien ja valvottavien kohteiden hulevesien riittävästä käsittelystä ja johtamisesta.
- Toimii vesihuoltolain mukaisena valvojana hulevesien johtamisasioissa ja käsittelee vapautushakemukset.
- Käyttää päätösvaltaa ojitukseen liittyvissä riitakysymyksissä.
- Huolehtii riittävässä määrin ympäristön tilan seurannasta.
- Toimii asiantuntijana hulevesien laadunhallintaan liittyvissä kysymyksissä.

Poikkihallinnollinen hulevesiryhmä (perustettu vuonna 2023)

- Strategian sekä ohjelman laatiminen.
- Seuraa hulevesistrategian ja ohjelman toimenpiteiden toteutumista.

Raision Hulevesi Oy ja/tai Raision Vesi Oy

- Omistaa ja ylläpitää hulevesiviemäriverkostoa.
- Vuokraa hulevesiviemäriverkostoa Raision kaupungille.

Kiinteistön omistaja

- Vastaa hulevesien hallinnasta (viivytyks, käsittely ja johtaminen) tontillaan.
- Vastaa ajoliittymän ja ajoliittymän rummun rakentamisesta sekä kunnossapidosta. Kiinteistöjen välisiä rajajoja tai katujen ojia ei saa täyttää.
- Vastaa hulevesien hallitusta purkamisesta kaupungin osoittamaan paikkaan.
- Velvollisuus mahdollisuuksien mukaan estää tai rajoittaa vahinkoja tulvan uhatessa.
- Vastaa, ettei aiheuta toimillaan vahinkoa tai muutoksia ympäröiville alueille.
- Vastaa työnaikaisesta hulevesien hallinnasta tekemissään ja teettämässään töissä.

Pelastuslaitos

- Huolehtii myrskyjen ja rankkasateiden aiheuttamien vahinkojen torjunnasta.
- Suojaa häiriö- ja onnettomuustilanteissa, ettei hulevesijärjestelmiin pääse haitta-aineita, kuten öljyhiilivetyä.

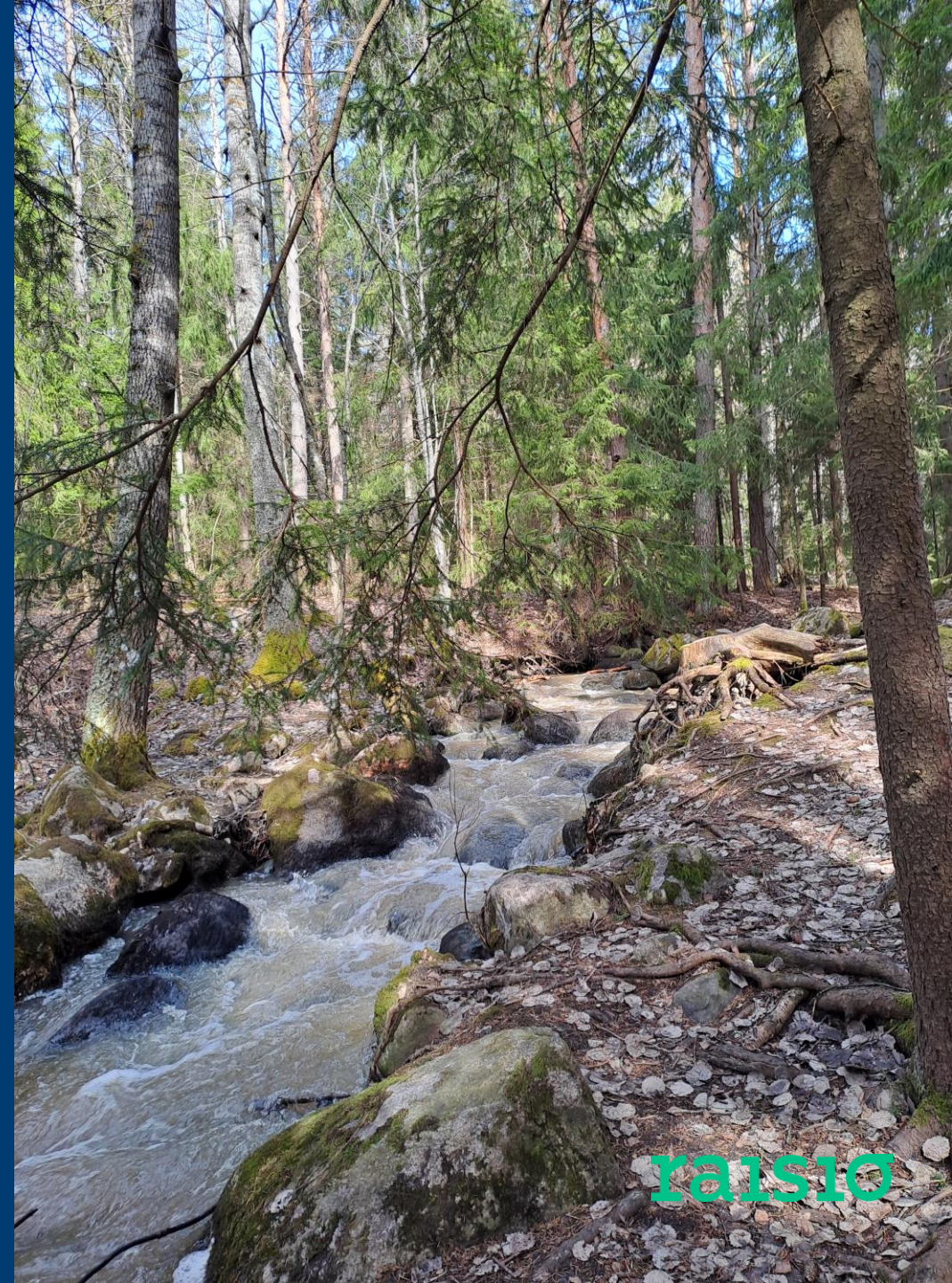
ELY-keskus

- Asiantuntijan rooli.

5 Strategiset tavoitteet

- 1 Hulevesien hallintaa edistävien periaatteiden määrittäminen sekä hulevesiosaamisen ja -tietoisuuden lisääminen.
- 2 Hulevesien laadullisten ja määrällisten hallintamenetelmien kehittäminen kokonaisvaltaisesti.
- 3 Vastuukysymysten ja sidosryhmien selkeyttäminen.
- 4 Hulevesien hyödyntäminen viihtyvyyden lisääjänä.
- 5 Riittävän osaamisen ja resurssien turvaaminen.

6 Toimintaperiaatteet

Strateginen tavoite

Hulevesien hallintaa edistävien periaatteiden määrittäminen sekä hulevesiosaamisen ja -tietoisuuden lisääminen.

Hulevesien laadullisten ja määrällisten hallintamenetelmien kehittäminen kokonaisvaltaisesti.

Vastuukysymysten ja sidosryhmien selkeyttäminen.

Hulevesien hyödyntäminen viihtyvyyden lisääjänä.

Riittävän osaamisen ja resurssien turvaaminen.

Toimintaperiaatteet

- Valuma-alueiden ominaisuudet huomioivan hulevesiohjelman laadinta periaatteiden määrittämiseksi ja toteuttamiseksi.
- Tahojen sitouttaminen yhteisiin tavoitteisiin.
- Opastus ja neuvonta.
- Hulevesien hallintasuunnitelmien laatiminen valuma-alueittain.
- Varhaisvaiheen yhteistyö maankäytön, kaavoittajien, suunnittelijoiden ja asiantuntijoiden kanssa.
- Kaavamerkintöjen ja määräysten tarkentaminen.
- Hulevesiohjelman laadinta, jossa määritellään yhteiset toimintatavat ja vastuiden jako.
- Selkeiden tavoitteiden määrittäminen ja etenemisen seuranta.
- Luontopohjaisien ratkaisujen, kuten avo-ojien, kosteikkojen ja viivytyksaltaiden käyttö, jotta hulevesien kulku vesistöihin hidastuu.
- Hulevesien tarkastelu resurssina.
- Koulutustilaisuudet.
- Seuranta ja mittarointi.
- Hulevesihankkeiden priorisointi ja hulevesijärjestelmän toimintavarmuuden ylläpito.